

W HOŁDZIĘ
GDAŃSKIM ORŁOM
INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Od pierwszego dnia II wojny światowej Niemcy prowadzili szerokie działania mające na celu całkowite zniszczenie wszelkich oznak polskości w Wolnym Mieście Gdańsku.

Niemiecki akt ludobójstwa „Intelligenzaktion” był skierowany przeciwko działaczom polskich organizacji i stowarzyszeń, przedstawicielom inteligencji oraz polskiemu duchowieństwu. Większość kapłanów trafiało do pobliskiego obozu zagłady Stutthof, gdzie ginęli od kul lub umierali z głodu, chorób i wycieńczenia tylko dlatego, że byli Polakami.

ksiądz Bernard Wiecki (1884–1940) – od 1918 r. wikariusz m.in. w Kaplicy Królewskiej w Gdańsku, działacz organizacji polskich w Wolnym Mieście Gdańsku, kandydat przedstawicieli Polaków do Volkstagu, współorganizator manifestacji patriotycznych.

Urodził się 29 lutego 1884 r. w Szatarpach koło Kościerzyny. Wychowywał się w rodzinie właściciela ziemskiego Rudolfa i Pauliny z Golińskich. Pochodził ze starej kaszubskiej rodziny szlacheckiej. Od 1896 r. był uczniem Collegium Marianum w Pelplinie, następnie uczył się w Kościerzynie. Dzięki stypendium polskiego Towarzystwa Pomocy

Naukowej w Chełmnie zdał maturę i ukończył Seminarium Duchowne w Pelplinie, gdzie 13 marca 1910 r. przyjął z rąk biskupa sufragana Jakuba Klundera święcenia kapłańskie. Był wikariuszem parafii w Pluskowężach, Papowie Biskupim, Ostródzie, Gdańsku-Emaus, Gdańsku-Oliwie i Skarszewach, a w latach 1918–1923 w Kaplicy Królewskiej w Gdańsku. Od 1923 r. pełnił funkcję administratora parafii pw. św. Piotra i Pawła w Wocławach na Żuławach Gdańskich, a potem został proboszczem tej parafii.

W latach 1910–1925 należał do Towarzystwa Naukowego w Toruniu. W 1934 r. biskup gdański Edward O'Rourke mianował go asystentem kościelnym Towarzystwa Ludowego „Jedność” w diecezji gdańskiej, które stawiało sobie za zadanie chronić polskość i krzewić wartości patriotyczne. Prowadził aktywną działalność patriotyczną w Wolnym Mieście Gdańsku, organizował uroczystości narodowe, włączał się do pracy polskich organizacji, opiekował się

polską młodzieżą. W 1933 r. był jednym z trzech mówców na wiecu przedwyborczym gdańskich Polaków, który zgromadził około 5 tys. osób w Hali Targowej w Gdańsku. W trakcie wyborów do parlamentu Wolnego Miasta Gdańska w kwietniu 1935 r. był kandydatem na posła z listy polskiej na trzeciej pozycji.

1 września 1939 r. został aresztowany przez gestapo w Wocławach i przetransportowany do gmachu Victorienschule, stanowiącej wówczas gdańską siedzibę gestapo, a następnego dnia przewieziony do niemieckiego obozu zagłady Stutthof. Podobnie jak inni polscy księża był brutalnie traktowany. Kilka dni po przybyciu do obozu został zamknięty na trzy dni w bunkrze oraz pozbawiony jedzenia i picia. W ten sposób Niemcy chcieli siłą wymóc na nim fałszywe przyznanie się do przechowywania broni w kościele. 11 stycznia 1940 r. wraz z grupą 21 Polaków z Wolnego Miasta Gdańska został rozstrzelany w lesie nieopodal obozu.

Po aresztowaniach i mordzie polskich księży nastąpiła likwidacja polskiego kościelnego stanu posiadania i dezorganizacja życia religijnego w Wolnym Mieście Gdańsku.

Symboliczne groby gdańskich męczenników, w tym ks. Bernarda Wieckiego, znajdują się na Cmentarzu Ofiar Zbrodni Niemieckich na gdańskiej Zaspie.

*Fotografie przedstawiają:
polski wiec przed wyborami parlamentarnymi w Wolnym Mieście Gdańsku
z 10.03.1935 r. (pierwszy z prawej ks. Bernard Wiecki, kandydat na posła)
oraz przedwyborczy pochód Polaków z 31.03.1935 r.
Zbiory BG PAN*

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ

Oddział w Gdańsku